

Βρυξέλλες, 30 Ιουνίου 2023
(OR. en)

11139/23

ECOFIN 664
UEM 198
SOC 490
EMPL 341
COMPET 685
ENV 764
EDUC 277
RECH 309
ENER 400
JAI 910
GENDER 141
ANTIDISCRIM 135
JEUN 179
SAN 416

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9830/1/23 REV 1

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: COM(2023) 609 final

Θέμα: ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 της Ισπανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 της Ισπανίας

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, όπως συζητήθηκε στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, με βάση τη σύσταση της Επιτροπής στο έγγραφο COM(2023) 609 final.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 της Ισπανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 της Ισπανίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹ και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών² και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας («μηχανισμός»), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ο μηχανισμός συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη χωρίς αποκλεισμούς και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάκαμψη, ιδίως μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για να προωθηθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και να καταστούν οι οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο του μηχανισμού επικαιροποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (2) Στις 22 Νοεμβρίου 2022 η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2023, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2023 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στις 23 Μαρτίου 2023 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2023, οι οποίες επικεντρώνονται σε τέσσερις παραμέτρους της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας. Στις 22 Νοεμβρίου 2022, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2023, στην οποία η Ισπανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών που μπορεί να αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ανισορροπίες και για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2023 της Ισπανίας. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2023, η οποία αναλύει την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ⁴ («σύσταση για τη ζώνη του ευρώ 2023») στις 16 Μαΐου 2023 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 13 Μαρτίου 2023.
- (3) Μολονότι οι οικονομίες της Ένωσης επιδεικνύουν αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα, το γεωπολιτικό πλαίσιο εξακολουθεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις. Ενώ η Ένωση παραμένει σταθερά στο πλευρό της Ουκρανίας, το θεματολόγιο οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της Ένωσης επικεντρώνεται στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των ενεργειακών κλυδωνισμών τόσο στα ευάλωτα νοικοκυριά όσο και στις επιχειρήσεις βραχυπρόθεσμα, καθώς και στη συνέχιση των προσπαθειών για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, τη στήριξη της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, τη διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας και την αύξηση της ανθεκτικότητας μεσοπρόθεσμα. Επικεντρώνεται επίσης σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της Ένωσης.

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου της 16ης Μαΐου 2023, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C 180 της 23.5.2023, σ. 1).

- (4) Την 1η Φεβρουαρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας για την εποχή των μηδενικών καθαρών εκπομπών» («βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας»). Σκοπός του βιομηχανικού σχεδίου της Πράσινης Συμφωνίας είναι η τόνωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ένωσης και η στήριξη της ταχείας μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα. Συμπληρώνει τις συνεχιζόμενες προσπάθειες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και του REPowerEU. Στόχος του είναι επίσης να παράσχει ένα πιο υποστηρικτικό περιβάλλον για την κλιμάκωση της ενωσιακής παραγωγικής ικανότητας όσον αφορά τις τεχνολογίες και τα προϊόντα μηδενικών καθαρών εκπομπών που απαιτούνται για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της Ένωσης για το κλίμα και για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε σχετικές κρίσιμες πρώτες ύλες, μεταξύ άλλων με τη διαφοροποίηση της προμήθειας, την κατάλληλη αξιοποίηση των γεωλογικών πόρων στα κράτη μέλη και τη μεγιστοποίηση της ανακύκλωσης των πρώτων υλών. Το βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες: προβλέψιμο και απλουστευμένο ρυθμιστικό περιβάλλον, ταχύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, βελτίωση των δεξιοτήτων και ανοικτό εμπόριο για ανθεκτικές αλυσίδες εφοδιασμού. Στις 16 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε μία επιπλέον ανακοίνωση με τίτλο «Μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: προοπτικές μετά το 2030», διαρθρωμένη σε εννέα αλληλοενισχυόμενους κινητήριους μοχλούς, με στόχο να καταβληθούν προσπάθειες για ένα κανονιστικό πλαίσιο που θα ενισχύει την ανάπτυξη. Η ανακοίνωση καθορίζει προτεραιότητες πολιτικής που αποσκοπούν στην ενεργό εξασφάλιση διαρθρωτικών βελτιώσεων, καλά εστιασμένων επενδύσεων και κανονιστικών μέτρων για τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ένωσης και των κρατών μελών της. Οι παρακάτω συστάσεις συμβάλλουν στην υλοποίηση αυτών των προτεραιοτήτων.

- (5) Το 2023 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται σε συμφωνία με την εφαρμογή του μηχανισμού. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αφορούν το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις των ετών 2019, 2020 και 2022 παραμένουν συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (6) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵ («κανονισμός REPowerEU»), που εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στην ταχεία σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις ρωσικές εισαγωγές ορυκτών καυσίμων. Τούτο θα συμβάλει στην ενεργειακή ασφάλεια και στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης, ενώ παράλληλα θα αυξήσει την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Ο κανονισμός REPowerEU επιτρέπει στα κράτη μέλη να προσθέσουν νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις θα συμβάλουν επίσης στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ένωσης, όπως περιγράφεται στο βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας, καθώς και στην υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων σχετικά με την ενέργεια, οι οποίες εκδόθηκαν για τα κράτη μέλη το 2022 και, κατά περίπτωση, το 2023. Με τον κανονισμό REPowerEU θεσπίζεται νέα κατηγορία μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης, η οποία διατίθεται στα κράτη μέλη για τη χρηματοδότηση νέων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σχετικά με την ενέργεια στο πλαίσιο των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητάς τους.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1).

- (7) Στις 8 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2024 («ανακοίνωση της 8ης Μαρτίου 2023»). Αποσκοπεί στη στήριξη της προετοιμασίας των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, στην ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών. Η Επιτροπή υπενθύμισε ότι η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης θα απενεργοποιηθεί στο τέλος του 2023. Ζήτησε την ανάληψη δημοσιονομικών πολιτικών κατά την περίοδο 2023-2024 οι οποίες θα διασφαλίσουν τη μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα του χρέους και θα αυξήσουν τη δυνητική ανάπτυξη με βιώσιμο τρόπο και κάλεσε τα κράτη μέλη να προσδιορίσουν στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης 2023 τον τρόπο με τον οποίο τα δημοσιονομικά τους σχέδια θα διασφαλίσουν την τήρηση της τιμής αναφοράς του 3 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) που ορίζει η Συνθήκη, καθώς και να εξασφαλίσουν την εύλογη και συνεχή μείωση του χρέους, ή τη διατήρηση του χρέους σε συνετά επίπεδα, μεσοπρόθεσμα. Η Επιτροπή κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη να καταργήσουν σταδιακά τα εθνικά δημοσιονομικά μέτρα που θέσπισαν για την προστασία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων από τους κλυδωνισμούς των τιμών της ενέργειας, αρχίζοντας από τα λιγότερο στοχευμένα. Επισήμανε ότι, εάν τα μέτρα στήριξης χρειαστεί να παραταθούν λόγω νέων πιέσεων στις τιμές της ενέργειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να στοχοθετήσουν καλύτερα τα μέτρα τους προς όφελος των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Η Επιτροπή ανέφερε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις θα ποσοτικοποιηθούν και θα διαφοροποιηθούν. Επιπλέον, όπως προτείνεται στην ανακοίνωσή της της 9ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με τις κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, οι δημοσιονομικές συστάσεις θα διατυπωθούν με βάση τις καθαρές πρωτογενείς δαπάνες. Συνέστησε σε όλα τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να προστατεύουν τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις και να διασφαλίσουν την αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ιδίως υπό το πρίσμα της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και των στόχων ανθεκτικότητας. Η Επιτροπή επισήμανε ότι θα προτείνει στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος την άνοιξη του 2024, βάσει των απολογιστικών στοιχείων του 2023, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις.

- (8) Στις 26 Απριλίου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις για την υλοποίηση συνολικής μεταρρύθμισης των κανόνων οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης. Κεντρικός στόχος των προτάσεων είναι η ενίσχυση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους και η προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Στις προτάσεις της, η Επιτροπή αποσκοπεί στη βελτίωση της εθνικής οικειοποίησης, στην απλούστευση του πλαισίου και στη μεγαλύτερη μεσοπρόθεσμη επικέντρωση, σε συνδυασμό με αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2023 σχετικά με κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, στόχος είναι να ολοκληρωθεί το νομοθετικό έργο το 2023.
- (9) Στις 30 Απριλίου 2021 η Ισπανία υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που ορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού. Στις 13 Ιουλίου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας⁶. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, στην οποία αναφέρεται ότι η Ισπανία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

⁶ ST 10150/21 INIT· ST 10150/21 ADD 1· ST 10150/21 ADD 1 REV 1· ST 10150/21 ADD 1 REV 2· ST 10150/21 COR 1.

- (10) Στις 28 Απριλίου 2023 η Ισπανία υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 και το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2023, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Ισπανίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την επίτευξη του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- (11) Στις 24 Μαΐου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2023 για την Ισπανία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Ισπανίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο μεταξύ 2019 και 2022 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις εν λόγω προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και νέες και αναδυόμενες προκλήσεις. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Ισπανίας όσον αφορά την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(12) Η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για την Ισπανία και δημοσίευσε τα αποτελέσματά της στις 24 Μαΐου 2023. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ισπανία αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισοροπίες. Ειδικότερα, οι ευπάθειες που σχετίζονται με το υψηλό ιδιωτικό, δημόσιο και εξωτερικό χρέος, με διασυνοριακό αντίκτυπο, υποχωρούν αλλά εξακολουθούν να υφίστανται. Το εξωτερικό χρέος και ιδίως οι δείκτες ιδιωτικού χρέους μειώθηκαν κατά τη δεκαετία του 2010 και, έπειτα από προσωρινή διακοπή της μείωσής τους το 2020, επανήλθαν το 2021 σε πτωτική πορεία, η οποία αναμένεται να συνεχιστεί ευνοούμενη από την οικονομική ανάπτυξη. Ωστόσο, εξακολουθούν να βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα. Η εξωτερική θέση ωφελήθηκε από το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, που καταγράφει πλεόνασμα εδώ και μία δεκαετία, αν και μειώθηκε κατά την πλέον πρόσφατη περίοδο, αντικατοπτρίζοντας τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στις τουριστικές εξαγωγές και τις υψηλότερες τιμές της ενέργειας το 2022. Το δημόσιο χρέος παραμένει υψηλό. Το 2022 επανήλθε σε καθοδική πορεία, που επέφερε βελτιώσεις πριν από την πανδημία COVID-19, λόγω της ισχυρής αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ, αλλά παραμένει πάνω από τα επίπεδα προ της πανδημίας COVID-19. Σύμφωνα με τις προοπτικές, η μείωση αυτή θα συνεχιστεί το 2023 και το 2024 με πιο συγκρατημένο ρυθμό, στηριζόμενη από μέτρα πολιτικής στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Το χρηματοπιστωτικό σύστημα επέδειξε ανθεκτικότητα έναντι των πρόσφατων κλυδωνισμών που προκλήθηκαν από την πανδημία COVID-19 και την ενεργειακή κρίση. Η ανεργία βρίσκεται και πάλι σε καθοδική πορεία, αλλά παραμένει σε υψηλά επίπεδα, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν θύλακες ευπάθειας, συμπεριλαμβανομένης της πολύ υψηλής μακροχρόνιας ανεργίας και της ανεργίας των νέων. Οι δυνητικοί κίνδυνοι που επηρεάζουν την περαιτέρω μείωση των ευπαθειών σχετίζονται κυρίως με τον αντίκτυπο της αusterοποίησης των όρων χρηματοδότησης στις οικονομικές θέσεις των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, καθώς και στη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους ενόψει των τρεχουσών συνθηκών της αγοράς και της γήρανσης του πληθυσμού. Η πρόοδος σε επίπεδο πολιτικής ήταν ευνοϊκή και η συνέχιση της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να επιφέρει περαιτέρω βελτιώσεις.

- (13) Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Ισπανίας μειώθηκε από 6,9 % του ΑΕΠ το 2021 σε 4,8 % το 2022, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης υποχώρησε από 118,3 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2021 σε 113,2 % στο τέλος του 2022. Στις 24 Μαΐου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης, στην οποία εξετάστηκε η δημοσιονομική κατάσταση της Ισπανίας, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2022 υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο του ελλείμματος δεν πληρούται. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της 8ης Μαρτίου 2023, η Επιτροπή δεν πρότεινε την κίνηση νέων διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος την άνοιξη του 2023. Στη συνέχεια, η Επιτροπή επισήμανε ότι θα προτείνει στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος την άνοιξη του 2024, βάσει των απολογιστικών στοιχείων του 2023. Η Ισπανία θα πρέπει να το λάβει αυτό υπόψη κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2023 και κατά την κατάρτιση του σχεδίου δημοσιονομικού προγράμματός της για το 2024.
- (14) Το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης επηρεάστηκε από τα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής που ελήφθησαν για να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αύξησης των τιμών της ενέργειας. Το 2022, τα εν λόγω μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής που μείωσαν τα έσοδα περιλάμβαναν μείωση του ΦΠΑ στην ηλεκτρική ενέργεια και στο αέριο, μείωση του ειδικού φόρου επί της ηλεκτρικής ενέργειας και αναστολή του φόρου επί της αξίας της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας· από την άλλη, τα εν λόγω μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής που αύξησαν τις δαπάνες περιλάμβαναν τη γενικευμένη έκπτωση 20 λεπτών ανά λίτρο στα καύσιμα των οχημάτων, την εισοδηματική στήριξη των νοικοκυριών και των ενεργοβόρων κλάδων, μεγαλύτερα οφέλη μέσω του κοινωνικού κουπονιού για την ενέργεια και εκπτώσεις τιμών για τη χρήση των δημόσιων συγκοινωνιών. Η Επιτροπή εκτιμά ότι το καθαρό δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω μέτρων ανήλθε στο 1,6 % του ΑΕΠ το 2022. Ταυτόχρονα, το εκτιμώμενο κόστος των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19 μειώθηκε σε 0,5 % του ΑΕΠ το 2022, από 3,1 % το 2021.

- (15) Στις 18 Ιουνίου 2021 το Συμβούλιο συνέστησε στην Ισπανία⁷ να χρησιμοποιήσει το 2022 τον μηχανισμό για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδύσεων για τη στήριξη της ανάκαμψης, ασκώντας παράλληλα συνετή δημοσιονομική πολιτική. Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ισπανία να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στην Ισπανία να περιορίσει την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών.
- (16) Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός⁸ το 2022 ήταν υποστηρικτικός, στο -2,5 % του ΑΕΠ. Ακολουθώντας τη σύσταση του Συμβουλίου, η Ισπανία συνέχισε να στηρίζει την ανάκαμψη με επενδύσεις χρηματοδοτούμενες από τον μηχανισμό. Οι δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού και από άλλα ταμεία της Ένωσης ανήλθαν στο 1,1 % του ΑΕΠ το 2022 (1,2 % του ΑΕΠ το 2021). Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις είχαν επεκτατική συμβολή ύψους 0,3 εκατοστιαίας μονάδας στον δημοσιονομικό προσανατολισμό⁹. Επομένως, η Ισπανία διατήρησε τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) είχε επεκτατική συμβολή ύψους 2,7 εκατοστιαίας μονάδας στον δημοσιονομικό προσανατολισμό. Η εν λόγω σημαντική επεκτατική συμβολή περιλάμβανε τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων που ελήφθησαν για τον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (πρόσθετο καθαρό δημοσιονομικό κόστος ύψους 1,5 % του ΑΕΠ). Ταυτόχρονα, οι υψηλότερες δαπάνες για ενδιάμεση κατανάλωση και κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος συνέβαλαν επίσης στην αύξηση των καθαρών πρωτογενών τρεχουσών δαπανών. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών οφειλόταν εν μέρει μόνο στα μέτρα για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας. Επομένως, η Ισπανία δεν περιόρισε επαρκώς την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών.

⁷ Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ισπανίας για το 2021 (EE C 304 της 29.7.2021, σ. 38).

⁸ Για τη μέτρηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού χρησιμοποιείται η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων), εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19, αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) του μηχανισμού και από άλλα ταμεία της Ένωσης, σε σχέση με τη μεσοπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πλαίσιο 1 στους δημοσιονομικούς στατιστικούς πίνακες.

⁹ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες είχαν συσταλτική συμβολή ύψους 0,3 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ, λόγω της σταδιακής προσαρμογής στα επίπεδα προ της πανδημίας COVID-19.

- (17) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές στο πρόγραμμα σταθερότητας 2023 είναι σύμφωνο με τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής για το 2023 και πιο ευνοϊκό στη συνέχεια. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 2,1 % το 2023 και κατά 2,4 % το 2024. Συγκριτικά, οι εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής προβλέπουν ελαφρώς χαμηλότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 1,9 % το 2023 και 2,0 % το 2024, κυρίως λόγω της χαμηλότερης αναμενόμενης συμβολής της ιδιωτικής κατανάλωσης τόσο το 2023 όσο και το 2024, καθώς και της πιο συγκρατημένης αύξησης των επενδύσεων το 2024. Οι ευνοϊκότερες προοπτικές που αποτυπώνονται στο πρόγραμμα σταθερότητας 2023 αντανακλούν επίσης τον ισχυρότερο αντίκτυπο που προβλέπεται να έχει το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στη δραστηριότητα κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει η πρόβλεψη.
- (18) Στο οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2023, η κυβέρνηση αναμένει ότι το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα μειωθεί στο 3,9 % του ΑΕΠ το 2023. Η μείωση το 2023 αντικατοπτρίζει κυρίως το χαμηλότερο κόστος των μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της αύξησης των τιμών της ενέργειας σε σύγκριση με το 2022. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί από το 113,2 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2022 στο 111,9 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2023. Στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής το δημόσιο έλλειμμα υπολογίζεται στο 4,1 % του ΑΕΠ για το 2023. Αυτό συνάδει με το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας 2023. Στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής εκτιμάται ότι ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ θα είναι χαμηλότερος και ότι θα ανέλθει σε 110,6 % στο τέλος του 2023, λόγω της χαμηλότερης προσαρμογής αποθεμάτων-ροών.

(19) Το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης το 2023 αναμένεται να εξακολουθήσει να επηρεάζεται από τα μέτρα που ελήφθησαν για να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αύξησης των τιμών της ενέργειας. Πρόκειται για μέτρα που παρατάθηκαν από το 2022, συγκεκριμένα: μείωση του ΦΠΑ στην ηλεκτρική ενέργεια και στο αέριο, μείωση του ειδικού φόρου επί της ηλεκτρικής ενέργειας, αναστολή του φόρου επί της αξίας της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, εισοδηματική στήριξη των νοικοκυριών και των ενεργοβόρων κλάδων, μεγαλύτερα οφέλη μέσω του κοινωνικού κουπονιού για την ενέργεια και εκπτώσεις τιμών για τη χρήση των δημόσιων συγκοινωνιών καθώς και για νέα μέτρα, όπως η έκπτωση 20 λεπτών ανά λίτρο στα καύσιμα οχημάτων, που στοχεύουν πλέον στις οδικές και θαλάσσιες μεταφορές, καθώς και στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας, και μια κατ' αποκοπήν επιδότηση ύψους 200 EUR για τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος. Το κόστος των εν λόγω μέτρων αντισταθμίζεται εν μέρει από εισφορά επί των απροσδόκητων κερδών των μεγάλων προμηθευτών ενέργειας. Λαμβανομένων υπόψη των εν λόγω εσόδων, το καθαρό δημοσιονομικό κόστος των μέτρων στήριξης εκτιμάται στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής ότι θα ανέλθει σε 0,6 % του ΑΕΠ το 2023¹⁰. Τα περισσότερα μέτρα το 2023 δεν φαίνεται να στοχεύουν στα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά ή στις πλέον ευάλωτες επιχειρήσεις και πολλά από αυτά δεν διατηρούν πλήρως το μήνυμα των τιμών για μείωση της ζήτησης ενέργειας και αύξηση της ενεργειακής απόδοσης. Ως εκ τούτου, το ύψος των στοχευμένων μέτρων στήριξης, το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2022¹¹, εκτιμάται στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής σε 0,2 % του ΑΕΠ το 2023 (έναντι 0,5 % του ΑΕΠ το 2022). Τέλος, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης το 2023 αναμένεται να βελτιωθεί με τη σταδιακή κατάργηση προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19, τα οποία εκτιμώνται σε 0,5 % του ΑΕΠ.

¹⁰ Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και τρεχουσών δαπανών, καθώς και, κατά περίπτωση, των μέτρων σε επίπεδο κεφαλαιουχικών δαπανών.

¹¹ Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2022, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Ισπανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Ισπανίας (EE C 334 της 1.9.2022, σ. 70).

(20) Στη σύστασή του της 12ης Ιουλίου 2022 το Συμβούλιο συνέστησε στην Ισπανία να λάβει μέτρα, προκειμένου το 2023 να ακολουθήσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, περιορίζοντας συγκεκριμένα την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών κάτω από τη μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος¹², λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Ταυτόχρονα, η Ισπανία θα πρέπει να είναι έτοιμη να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στην Ισπανία να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης.

¹² Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής, η μεσοπρόθεσμη (10ετής μέση) αύξηση του δυνητικού προϊόντος της Ισπανίας εκτιμάται σε 5,5 % σε ονομαστικούς όρους.

(21) Το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός θα είναι επεκτατικός (-0,3 % του ΑΕΠ). Προηγήθηκε επεκτατικός δημοσιονομικός προσανατολισμός το 2022 (- 2,5 % του ΑΕΠ). Η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει γενικά ουδέτερη συμβολή ύψους 0,2 % του ΑΕΠ στον δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Ως εκ τούτου, η προβλεπόμενη αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2022. Η προβλεπόμενη σε γενικές γραμμές ουδέτερη συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών οφείλεται, κατ' ουσίαν, στο μειωμένο καθαρό κόστος των (στοχευμένων και μη στοχευμένων) μέτρων στήριξης προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας (κατά 1,0 % του ΑΕΠ). Οι κύριοι παράγοντες αύξησης των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) είναι η αύξηση των κοινωνικών μεταβιβάσεων, η οποία οφείλεται στην επανασύνδεση των συντάξεων με τον παρελθόντα πληθωρισμό, και η αύξηση των δαπανών για ενδιάμεση κατανάλωση. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης προβλέπεται να ανέλθουν στο 1,6 % του ΑΕΠ το 2023, ενώ οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,1 εκατοστιαίας μονάδας¹³. Επομένως, η Ισπανία σχεδιάζει να χρηματοδοτήσει πρόσθετες επενδύσεις μέσω του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ενώ προβλέπεται να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις¹⁴. Σχεδιάζει να χρηματοδοτήσει δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, όπως η ενισχυμένη βιομηχανική πολιτική «España 2030», το σχέδιο για την αναβάθμιση των κατοικιών και την αστική ανάπλαση ή η ώθηση που δίνεται στην κυβερνοασφάλεια και τη συνδεσιμότητα 5G, που χρηματοδοτούνται από τον μηχανισμό και άλλα ταμεία της Ένωσης.

¹³ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή ύψους 0,2 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ.

¹⁴ Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης ανήλθαν στο 1,6 % του ΑΕΠ το 2023, ενώ οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις είχαν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,2 εκατοστιαίας μονάδας. Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή ύψους 0,2 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ.

- (22) Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σε 3,0 % του ΑΕΠ το 2024. Η μείωση το 2024 αντικατοπτρίζει επίσης τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στον τομέα της ενέργειας. Το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 προβλέπει μείωση του δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ σε 109,1 % στο τέλος του 2024. Με βάση μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 3,3 % του ΑΕΠ το 2024. Αυτό συνάδει με το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας 2023. Στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής εκτιμάται ότι ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ θα κυμανθεί σε παρόμοια επίπεδα και ότι θα ανέλθει σε 109,1 % στο τέλος του 2024.
- (23) Το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 προβλέπει τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας το 2024, με εξαίρεση την εισφορά επί των απροσδόκητων κερδών για τις εταιρείες ενέργειας. Η Επιτροπή επίσης στηρίζεται στην παραδοχή της σταδιακής κατάργησης σχεδόν όλων των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας το 2024 (καθαρά έσοδα ύψους 0,1 % του ΑΕΠ το 2024). Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στην παραδοχή ότι δεν θα υπάρξουν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας.
- (24) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1466/97 ζητεί ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου κατά 0,5 % του ΑΕΠ ως ενδεικτικό ποσοστό για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου¹⁵. Λαμβανομένων υπόψη των παραμέτρων δημοσιονομικής βιωσιμότητας και της ανάγκης να μειωθεί το έλλειμμα κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη, ενδείκνυται η βελτίωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου κατά τουλάχιστον 0,7 % του ΑΕΠ για το 2024, σύμφωνα με την Επιτροπή. Για να διασφαλιστεί η βελτίωση αυτή και σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Επιτροπής, η αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών¹⁶ το 2024 δεν θα πρέπει να υπερβεί το 2,6 %, σύμφωνα με την υπόδειξη της παρούσας σύστασης. Ταυτόχρονα, τα εναπομείναντα μέτρα στήριξης της ενέργειας (που επί του παρόντος εκτιμώνται από την Επιτροπή σε 0,6 % του ΑΕΠ το 2023) θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά, εάν οι εξελίξεις στην αγορά ενέργειας το επιτρέψουν και ξεκινώντας από τα λιγότερο στοχευμένα μέτρα, ενώ τα κονδύλια που θα εξοικονομηθούν θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος.

¹⁵ Το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 απαιτεί επίσης προσαρμογή άνω του 0,5 % του ΑΕΠ για τα κράτη μέλη με δημόσιο χρέος που υπερβαίνει το 60 % του ΑΕΠ ή με πιο σημαντικούς κινδύνους για τη βιωσιμότητα του χρέους.

¹⁶ Ως καθαρές πρωτογενείς δαπάνες ορίζονται οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους και των δαπανών για την κυκλική ανεργία.

- (25) Με την παραδοχή αμετάβλητων πολιτικών, οι εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής προβλέπουν αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών σε 1,4 % το 2024, ποσοστό χαμηλότερο από τον συνιστώμενο ρυθμό ανάπτυξης.
- (26) Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, οι δημόσιες επενδύσεις (με την εξαίρεση των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από τον μηχανισμό) αναμένεται να μειωθούν από 2,7 % του ΑΕΠ το 2023 σε 2,6 % του ΑΕΠ το 2024. Το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 αναφέρεται σε μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, οι οποίες αναμένεται να συμβάλουν στη δημοσιονομική βιωσιμότητα και στη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Στις εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις περιλαμβάνονται ένα μόνιμο πλαίσιο που διασφαλίζει τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων δαπανών, μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής και η μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος ώστε να καταστεί πιο συμπεριληπτικό, βιώσιμο και ικανό να προωθήσει τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, που αποτελούν επίσης μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- (27) Το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 περιγράφει μια μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πορεία έως το 2026. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σταδιακά σε 2,7 % του ΑΕΠ το 2025 και σε 2,5 % έως το 2026. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προγραμματίζεται να μειωθεί σε επίπεδο κάτω του 3 % του ΑΕΠ το 2025. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει από 109,1 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024 σε 106,8 % του ΑΕΠ έως το τέλος του 2026.

(28) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Μέχρι στιγμής, η υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ισπανίας έχει προχωρήσει ικανοποιητικά. Η Ισπανία υπέβαλε τρεις αιτήσεις πληρωμής, που αντιστοιχούσαν σε 121 ορόσημα και στόχους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και είχαν ως αποτέλεσμα συνολική εκταμίευση ύψους 28 000 000 000 EUR. Η Ισπανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών που έχουν σημειώσει τη μεγαλύτερη πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Στις 6 Ιουνίου 2023 η Ισπανία υπέβαλε τροποποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, το οποίο περιελάμβανε νέα μέτρα, ώστε να υπερδιπλασιαστεί το μέγεθός του. Η αναθεώρηση αυτή θα πρέπει να συνοδεύεται από επαρκή διοικητική ικανότητα για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και αποδοτική απορρόφηση των ταμείων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άλλων ταμείων της Ένωσης και διαθέσιμων εθνικών ταμείων. Ειδικότερα, η Ισπανία θα επωφεληθεί από μεγαλύτερη κατανομή επιχορηγήσεων του μηχανισμού. Το αναθεωρημένο σχέδιο περιλαμβάνει κεφάλαιο για το REPowerEU, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί, εν μέρει, από τις πρόσθετες επιχορηγήσεις REPowerEU. Η συμπερίληψη του νέου κεφαλαίου για το REPowerEU στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα επιτρέψει τη χρηματοδότηση πρόσθετων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για τη στήριξη των στρατηγικών στόχων της Ισπανίας στον τομέα της ενέργειας και της πράσινης μετάβασης. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Ισπανία υπέβαλε επίσης αίτημα για πρόσθετη δανειακή στήριξη ύψους 84 000 000 000 EUR στο πλαίσιο του μηχανισμού. Η συστηματική και αποτελεσματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το εν λόγω σχέδιο, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.

- (29) Η Επιτροπή ενέκρινε όλα τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής της Ισπανίας το 2022. Η ταχεία υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής συμπληρωματικά προς το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και σε συνέργεια με αυτό, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, την αύξηση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας και την επίτευξη ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης στην Ισπανία.
- (30) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής, η Ισπανία αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση, τις ενεργειακές διασυνδέσεις και την κοινωνική και οικονομικά προσιτή ενεργειακά αποδοτική στέγαση.
- (31) Παρά τη χαμηλή άμεση έκθεση στα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, η αύξηση των τιμών της ενέργειας που σημειώθηκε το 2022 υπογραμμίζει την ανάγκη επιτάχυνσης της μετάβασης της Ισπανίας σε καθαρές μορφές ενέργειας. Η Ισπανία σημειώνει πρόοδο στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και είναι ένα από τα κράτη μέλη με τη μεγαλύτερη εγκατεστημένη δυναμικότητα αιολικής και ηλιακής ενέργειας, με περίπου 49,8 GW. Ορισμένες βελτιώσεις στις διαδικασίες αδειοδότησης, ιδίως όσον αφορά την αυτοκατανάλωση, βοήθησαν την Ισπανία να σημειώσει περαιτέρω πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των εν λόγω τεχνολογιών. Ωστόσο, η Ισπανία βρίσκεται αντιμέτωπη με μεγάλο αριθμό εκκρεμών αιτήσεων για νέους σταθμούς παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας. Οι περιορισμοί δυναμικότητας του δικτύου περιορίζουν την περαιτέρω ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας. Η Ισπανία είναι μία από τις χώρες με το υψηλότερο ποσοστό έξυπνων μετρητών, αλλά θα χρειαστούν πρόσθετες επενδύσεις στις υποδομές δικτύου και στην αποθήκευση για την ενσωμάτωση πρόσθετης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Τα μέτρα για την επιτάχυνση της ανάπτυξης της ανανεώσιμης ενέργειας θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τον περαιτέρω εξορθολογισμό και την ψηφιοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης, την ταχύτερη κατανομή δυναμικότητας του δικτύου σε έργα και τη στήριξη του έργου των αρχών όσον αφορά την επεξεργασία των αδειών, με τη διασφάλιση κατάλληλων δεξιοτήτων και στελέχωσης στις εν λόγω αρχές, καθώς και με τη βελτίωση του συντονισμού μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης. Επιπλέον, το επίπεδο διασυνδεδεμένης ηλεκτρικής ενέργειας της Ισπανίας το 2022 (5,4 %) εξακολουθεί να είναι σημαντικά χαμηλότερο από τους στόχους διασύνδεσης για το 2020 (10 %) και το 2030 (15 %).

(32) Η κατανάλωση φυσικού αερίου στην Ισπανία μειώθηκε κατά 10,8 %¹⁷ την περίοδο από τον Αύγουστο του 2022 έως τον Μάρτιο του 2023, σε σύγκριση με τη μέση κατανάλωση αερίου κατά την ίδια περίοδο τα προηγούμενα πέντε έτη, υπερβαίνοντας τον στόχο μείωσης του 7 % που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου¹⁸. Η Ισπανία ενθαρρύνεται να συνεχίσει τις προσπάθειές της για προσωρινή μείωση της ζήτησης αερίου έως τις 31 Μαρτίου 2024 δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2023/706 του Συμβουλίου¹⁹. Περαιτέρω επενδύσεις σε ενεργειακά αποδοτικές κατοικίες θα συμβάλουν στην άμβλυνση των προκλήσεων που συνδέονται με την οικονομική προσιτότητα της στέγασης. Η σημαντική απώλεια αγοραστικής δύναμης, η σταθερή αύξηση των τιμών των ενοικίων και οι υψηλότερες πληρωμές ενυπόθηκων δανείων έχουν επιδεινώσει τα προβλήματα οικονομικής προσιτότητας της στέγασης, ιδίως για τα ευάλωτα νοικοκυριά. Η προσφορά οικονομικά προσιτής και κοινωνικής στέγασης παραμένει περιορισμένη και είναι σημαντικά χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ένωσης. Το τρέχον εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα της Ισπανίας προβλέπει την ολοκλήρωση 1,2 εκατομμυρίων ανακαινίσεων οικιστικών κτιρίων έως το 2030, εκ των οποίων περίπου το ένα τρίτο θα καλυφθεί από το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η ανάπτυξη περισσότερων ενεργειακά αποδοτικών κατοικιών σε περιοχές με έντονες ελλείψεις και ακραίες συνθήκες στις αγορές, μεταξύ άλλων μέσω της ανακαίνισης και του εξηλεκτρισμού, μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας και στην επίτευξη της πράσινης μετάβασης, καθώς και να στηρίξει τα ευάλωτα νοικοκυριά που είναι περισσότερο εκτεθειμένα στην ενεργειακή φτώχεια. Η προσφορά καλά στοχευμένων κοινωνικών και οικονομικά προσιτών ενοικιαζόμενων κατοικιών σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό του δημοσιονομικού αντικτύπου.

¹⁷ Η μείωση κατά 10,8 % περιλαμβάνει την κατανάλωση φυσικού αερίου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία, η οποία στη συνέχεια εξήχθη σε γειτονικό κράτος μέλος.

¹⁸ Δεδομένου ότι στην Ισπανία έχει χορηγηθεί παρέκκλιση, ο στόχος της είναι 7 % αντί του 15 % σε περίπτωση υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης, εφόσον κηρυχθεί κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου, της 5ης Αυγούστου 2022, σχετικά με συντονισμένα μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου (ΕΕ L 206 της 8.8.2022, σ. 1).

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/706 του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1369 όσον αφορά την παράταση της περιόδου μείωσης της ζήτησης για μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου και την ενίσχυση των διαδικασιών υποβολής εκθέσεων για την εφαρμογή τους και των διαδικασιών παρακολούθησης της εφαρμογής τους (ΕΕ L 93 της 31.3.2023, σ. 1).

- (33) Οι μεταφορές εξακολουθούν να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα καύσιμα πετρελαίου. Ο εν λόγω τομέας ευθύνεται για μεγάλο μερίδιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και συμβάλλει επίσης στην ατμοσφαιρική ρύπανση, η οποία υπερβαίνει τον μέσο όρο της Ένωσης. Οι ανεπαρκείς υποδομές και η ανεπαρκής πρόσβαση στις δημόσιες μεταφορές εξακολουθούν να αποτελούν πηγή ανησυχίας στις αγροτικές περιοχές. Η ηλεκτροκίνηση δεν είναι επαρκώς ανεπτυγμένη, ούτε από την πλευρά της προσφοράς ούτε από την πλευρά της ζήτησης. Η ολοκλήρωση του κεντρικού σιδηροδρομικού δικτύου υψηλής ταχύτητας, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών γραμμών, έως το 2030 θα επιταχύνει τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα και θα μειώσει την εξάρτηση των μεταφορών από τα ορυκτά καύσιμα. Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έχουν τη δυνατότητα να μετασχηματίσουν τις αστικές και μητροπολιτικές μεταφορές και να ενισχύσουν το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, συμβάλλοντας στην εισαγωγή της ψηφιοποίησης και των νέων τεχνολογιών στον τομέα.
- (34) Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε τομείς και επαγγέλματα καίριας σημασίας για την πράσινη μετάβαση, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται η κατασκευή, η ανάπτυξη και η συντήρηση τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών, δημιουργούν εμπόδια στη μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικών καθαρών εκπομπών. Τα υψηλής ποιότητας συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας και τα στοχευμένα μέτρα αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανεπίδειξης είναι καίριας σημασίας για τη μείωση των ελλείψεων δεξιοτήτων και την προώθηση της ένταξης και της ανακατανομής του εργατικού δυναμικού. Προκειμένου να αποδεσμευτεί η αναξιοποίητη προσφορά εργατικού δυναμικού, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να είναι προσβάσιμα, ιδίως για τα άτομα και στους τομείς και τις περιφέρειες που επηρεάζονται περισσότερο από την πράσινη μετάβαση. Το 2022 αναφέρθηκαν ελλείψεις εργατικού δυναμικού στην Ισπανία για διάφορα επαγγέλματα που απαιτούν ειδικές δεξιότητες ή γνώσεις για την πράσινη μετάβαση, όπως οι τεχνικοί ηλεκτρονικοί μηχανικοί.
- (35) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 και η γνώμη²⁰ του αποτυπώνεται στη σύσταση 1.

²⁰ Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

- (36) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ώστε i) να διατηρήσουν τη βιωσιμότητα του χρέους και να μη στηρίζουν ευρέως τη συνολική ζήτηση το 2023, να στοχεύσουν καλύτερα τα δημοσιονομικά μέτρα που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας και να εξετάσουν κατάλληλους τρόπους για τη σταδιακή παύση της στήριξης, καθώς θα μειώνονται οι πιέσεις στις τιμές της ενέργειας· ii) να διατηρήσουν υψηλό επίπεδο δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσουν τις ιδιωτικές επενδύσεις για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης· iii) να στηρίζουν τις μισθολογικές εξελίξεις που μετριάζουν την απώλεια της αγοραστικής δύναμης, περιορίζοντας παράλληλα τις δευτερογενείς επιδράσεις στον πληθωρισμό, να βελτιώσουν περαιτέρω τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας και να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις δεξιοτήτων· iv) να βελτιώσουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και να διασφαλίσουν ότι η ενεργειακή στήριξη των επιχειρήσεων είναι οικονομικά αποδοτική, προσωρινή και απευθύνεται σε βιώσιμες επιχειρήσεις και ότι διατηρεί τα κίνητρα για την πράσινη μετάβαση· και v) να διαφυλάξουν τη μακροοικονομική σταθερότητα και να παρακολουθούν τους κινδύνους, συνεχίζοντας παράλληλα τις εργασίες για την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης. Για την Ισπανία, οι συστάσεις 1, 2, 3 και 3 συμβάλλουν στην υλοποίηση της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης σύστασης που ορίζονται στη σύσταση για τη ζώνη του ευρώ 2023.
- (37) Υπό το πρίσμα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της αξιολόγησής της, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 και το πρόγραμμα σταθερότητας 2023. Οι συστάσεις του βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στη σύσταση 1. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 1 συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ευπαθειών που συνδέονται με το υψηλό δημόσιο χρέος. Η σύσταση 2 συμβάλλει στην υλοποίηση της σύστασης 1. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 1 συμβάλλουν τόσο στην αντιμετώπιση των ανισοροπιών όσο και στην υλοποίηση των συστάσεων που διατυπώνονται στη σύσταση για τη ζώνη του ευρώ 2023, σε ευθυγράμμιση με την αιτιολογική σκέψη 36,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ισπανία να λάβει μέτρα το 2023 και το 2024, προκειμένου:

1. Να καταργήσει σταδιακά τα ισχύοντα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας, αξιοποιώντας τα κονδύλια που θα εξοικονομήσει για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, το συντομότερο δυνατόν το 2023 και το 2024. Εάν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας καταστήσουν αναγκαία τη θέσπιση νέων ή τη συνέχιση μέτρων στήριξης, να διασφαλίσει ότι αυτά τα μέτρα στήριξης στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, είναι δημοσιονομικώς ανεκτά και διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας.

Να ακολουθήσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, περιορίζοντας συγκεκριμένα την ονομαστική αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων καθαρών πρωτογενών δαπανών το 2024 σε 2,6 % το πολύ²¹.

Να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις και να διασφαλίσει την αποτελεσματική απορρόφηση των επιχορηγήσεων του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Για την περίοδο μετά το 2024, να συνεχίσει να εφαρμόζει μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική σταδιακής και βιώσιμης εξυγίανσης, σε συνδυασμό με επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις για την επίτευξη υψηλότερης βιώσιμης ανάπτυξης, ώστε να επιτύχει συνετή μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση.

2. Να διατηρήσει τον δυναμικό ρυθμό της σταθερής υλοποίησης του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και, μετά την πρόσφατη υποβολή της προσθήκης, συμπεριλαμβανομένων του κεφαλαίου για το REPowerEU και του αιτήματος για πρόσθετη δανειακή στήριξη, να ξεκινήσει ταχέως την εφαρμογή των σχετικών μέτρων. Να εξασφαλίσει συνεχή επαρκή διοικητική ικανότητα λαμβανομένης υπόψη της σχεδιαζόμενης αύξησης του μεγέθους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να προχωρήσει στην ταχεία υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, σε στενή συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

²¹ Το οποίο εκτιμάται ότι αντιστοιχεί σε ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου κατά τουλάχιστον 0,7 % του ΑΕΠ για το 2024, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 24.

3. Να μειώσει την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Να επιταχύνει την ανάπτυξη της ανανεώσιμης ενέργειας, μεταξύ άλλων με τον περαιτέρω εξορθολογισμό και την ψηφιοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης, τη στήριξη του έργου των αρχών αδειοδότησης, τη βελτίωση της πρόσβασης στο δίκτυο και τις επενδύσεις στην αποθήκευση ενέργειας, τη μεταφορά και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας και τις διασυνοριακές διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας. Να βελτιώσει τη διαθεσιμότητα κοινωνικών και οικονομικά προσιτών ενεργειακά αποδοτικών κατοικιών, μεταξύ άλλων μέσω της ανακαίνισης, να επιταχύνει τον εξηλεκτρισμό των κτιρίων και τη διείσδυση της ηλεκτροκίνησης. Να εντείνει τις προσπάθειες πολιτικής που αποσκοπούν στην παροχή και την απόκτηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων οι οποίες απαιτούνται για την πράσινη μετάβαση.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος